

1. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinin Öğrencilerin Gelişimine Katkısının Değerlendirilmesi

Evaluation of The Contribution of 1st Grade Life Science Course to The Development of Students

ÖZET

Bu makale, 2024-2025 eğitim öğretim yılında uygulanacak olan 1. sınıf Hayat Bilgisi müfredatının altı ana bölümünü ayrıntılı bir şekilde incelemektedir. Bu bölümler; "Ben ve Okulum," "Sağlık ve Güvenlik," "Aile ve Toplum," "Yaşadığım Yer ve Ülkem," "Doğa ve Çevre" ve "Bilim, Teknoloji ve Sanat" olarak 1. Sınıf Hayat Bilgisi ders kitabında yer almaktadır. Bu altı bölüm de öğrencilerin bilişsel, sosyal, duygusal ve ahlaki gelişimlerine katkıları değerlendirilmiş, ayrıca müfredatın ulusal ve kültürel değerleri nasıl ele aldığı analiz edilmeye çalışılmıştır. İncelemeler sonucunda, müfredatın genel olarak öğrencilere topluma katılım, çevre bilinci, ulusal kimlik, sorumluluk ve yaratıcı düşünme gibi konularda önemli kazanımlar sunduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra, müfredatın daha etkili hale getirilmesi için çeşitli öneriler sunulmuştur. Bu öneriler arasında daha fazla proje tabanlı öğrenme, dijital araçların entegrasyonu, aile ve toplumu daha fazla dahil etme, çeşitlilik ve sürdürülebilirlik konularının daha fazla vurgulanması bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 1. Sınıf, hayat bilgisi, müfredat, doküman analizi

ABSTRACT

This article thoroughly examines the six main sections of the 1st grade Life Science curriculum to be implemented in the 2024-2025 academic year. These sections are included in the book as "Me and My School," "Health and Safety," "Family and Society," "My Place and Country," "Nature and Environment," and "Science, Technology, and Art." The contributions of these six sections to the cognitive, social, emotional, and moral development of students were evaluated, and an attempt was made to analyze how the curriculum addresses national and cultural values. As a result of the examinations, it was seen that the curriculum generally offers students important gains in terms of participation in society, environmental awareness, national identity, responsibility, and creative thinking. However, various suggestions were made to make the curriculum more effective. These suggestions include more project-based learning, integration of digital tools, greater involvement of family and society, and greater emphasis on diversity and sustainability.

Keywords: 1st grade, science of life, curriculum, document analysis

GİRİŞ

Eğitim, bireylerin sadece akademik başarılarına katkıda bulunan bir süreç olmanın ötesinde, onların toplumsal yaşama uyum sağlamalarını, toplum içinde sorumluluk bilinci geliştirmelerini ve kişisel gelişimlerini en üst düzeye çıkarmalarını sağlayan en temel araçlardan biri olarak kabul edilmektedir (Akbaş, 2024). Özellikle ilköğretim düzeyindeki müfredatlar, çocukların erken yaşta bilişsel, sosyal, duygusal ve ahlaki gelişimlerinin temelini oluşturarak onları gelecekteki yaşamlarına hazırlamaktadır. Bu bağlamda, 1. sınıf Hayat Bilgisi dersi, öğrencilerin topluma, doğaya ve kendilerine yönelik temel beceriler ve değerler kazanmalarını amaçlayan geniş kapsamlı bir eğitim programı sunmaktadır. Bu ders, disiplinler arası bir yaklaşımla hazırlanmış olup, öğrencilerin sosyal rollerini anlamalarına, çevreye karşı sorumluluk duygusu geliştirmelerine ve ulusal kimliklerini tanımalarına olanak sağlamaktadır. Öğrenciler, bu ders aracılığıyla kendilerini bir birey olarak tanıırken, aynı zamanda topluma katkıda bulunan sorumlu bireyler olmayı da öğrenirler (Avcı & Kayabaşı, 2018).

Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen "Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları ile Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlandığı ifade edilmiştir. "Programın asıl amacı; temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yaşadığı toplumun değerlerini özümseyen, doğaya ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten ve ülkesini seven bireyler yetiştirmektir" (MEB, 2024).

Hayat Bilgisi dersi müfredatı, öğrencilerin yaşadıkları çevreyi keşfetmelerine ve bu çevreyi nasıl daha iyi koruyabileceklerini öğrenmelerine yardımcı olmanın yanı sıra, onların sağlıklı bireyler olarak topluma katkıda bulunmalarını da hedefler. Ayrıca, öğrencilerin aile ve toplumsal yaşamın kurallarını anlamalarına, bilim, teknoloji ve sanatla tanışmalarına olanak sağlayarak, onların yaratıcılık ve iş birliği becerilerini geliştirmelerine zemin

İdris Kızılarşlan¹

How to Cite This Article

Kızılarşlan, İ. (2024). "1. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinin Öğrencilerin Gelişimine Katkısının Değerlendirilmesi" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:10, Issue:10; pp:1868-1878. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13991563>

Arrival: 04 September 2024

Published: 25 October 2024

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Aşağı Yenibaşlar İlkokulu, Bingöl, Türkiye. ORCID: 0009-0000-2761-0771

hazırlar (Akınoğlu & Sarı, 2009). Bu süreçte öğrenciler, çevresel farkındalıklarını artırırken, sorumluluk alma ve iş birliği yapma becerileriyle donatılırlar. Literatürde de vurgulandığı üzere, çocukların erken yaşlarda çevresel farkındalık, sosyal sorumluluk ve ulusal kimlik gibi değerlerle tanıştırılmaları, ilerleyen eğitim hayatlarında ve toplumsal yaşama katılımlarında son derece önemli bir rol oynamaktadır (Karakaya & Fidan, 2023). Bu kazanımlar, öğrencilerin gelecekteki akademik ve sosyal başarılarına büyük ölçüde katkı sağlayacak kazanımlardır.

Hayat Bilgisi, öğrencinin birey olarak toplum ve doğa hayatında karşılaştığı sorunların çözümüne katkı sağlayan, çocuğun kendi yaşantısını anlama ve anlamlandırmasına yardımcı olan, iyi bir insan olarak yetişmesi için temel bilgi, beceri, kişisel nitelik veya değerleri kazandıran, öğrencinin derste aktif olmasını önemseyen, sosyal bilgiler, fen bilimleri derslerinin temelini oluşturan ve diğer derslerin merkezinde olan bir derstir (Aktepe & Yalçınkaya, 2016).

Bu çalışmada, 2024-2025 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanacak olan 1. sınıf Hayat Bilgisi müfredatının altı ana bölümüne dair detaylı bir inceleme yapılacaktır. Her bir bölümün, öğrencilere hangi katkıları sunduğu değerlendirilecek ve müfredatın güçlü yönleriyle birlikte geliştirilmesi gereken noktaları tartışılacaktır. Müfredatın, öğrencilerin bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim süreçlerine olan etkileri ele alınacak, daha etkili ve verimli öğrenme deneyimlerinin nasıl sunulabileceğine dair önerilerde bulunulacaktır.

Sınırlılıklar

Araştırma Millî Eğitim Bakanlığı tarafından “2024-2025 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanacak olan” yeni müfredat ve 1. Sınıf Hayat Bilgisi ders kitabı ile sınırlıdır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, eğitimciler ve karar vericiler için yol gösterici nitelikte olup, müfredatın gelecekte daha da iyileştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın Önemi

Araştırmada analizi yapılan Hayat Bilgisi dersi müfredatında yapılan değişikliklerin, ilkökul 1. Sınıf düzeyindeki öğrencilerin hayata ve bir sonraki eğitim-öğretim kademelerine hazırlanması noktasında önemli bir içeriğe sahip olması bağlamında değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Yöntem

Araştırmada doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu kapsamda yeni müfredatta yer alan Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme alanlarının yapısı ve ayrıntılı analiz sonuçları incelenmiş, bulgular yorumlanmıştır.

1. Sınıf Hayat Bilgisi Öğrenme Alanları, Öğrenme Çıktıları

İlkökul 1. Sınıf Hayat Bilgisi dersi müfredatı 6 öğrenme alanı, 23 öğrenme çıktısı ve 144 ders saatinden meydana gelmektedir. İlk olarak aşağıda görüldüğü üzere öğrenme çıktıları, öngörülen ders saati süresi ve yüzdelik oranları verilmiştir. Daha sonrasında ise öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri açıklanmıştır.

Tablo 1: 1. Sınıf Hayat Bilgisi Öğrenme Alanları, Öğrenme Çıktıları Sayısı ve Süre Tablosu

Öğrenme Alanı Adı	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati (Öngörülen Süre)	Yüzde Oranı (%)
1. Ben ve okulum	4	24	17
2. Sağlığım ve güvenliğim	4	24	17
3. Ailem ve toplum	3	20	14
4. Yaşadığım yer ve ülkem	5	28	19
5. Doğa ve çevre	4	24	17
6. Bilim, teknoloji ve sanat	3	18	12
Okul temelli planlama	-	6	4
	23	144	100

Tablo1, 1. sınıf Hayat Bilgisi dersi için belirlenen öğrenme alanlarını, bu alanlardaki öğrenme çıktılarının sayısını ve ders saatlerinin dağılımını göstermektedir. Buna göre, "Ben ve Okulum" ile "Sağlığım ve Güvenliğim" alanlarının her birinde 4 öğrenme çıktısı bulunmakta ve her iki alan için de 24 saat ders süresi ayrılmıştır. Bu sürelerin toplam ders süresine oranı %17'dir. "Ailem ve Toplum" alanında ise 3 öğrenme çıktısı bulunmakta ve bu alana 20 saat ayrılmış olup, ders süresindeki oranı %14 olarak belirtilmiştir. En fazla öğrenme çıktısına sahip olan "Yaşadığım Yer ve Ülkem" alanında 5 öğrenme çıktısı bulunmakta ve bu alan için 28 saat ayrılarak toplam ders

süresinin %19'u bu alana tahsis edilmiştir. "Doğa ve Çevre" alanında 4 öğrenme çıktısı bulunmakta ve bu alana 24 saat ayrılarak ders süresinin %17'si bu alana verilmiştir. "Bilim, Teknoloji ve Sanat" öğrenme alanında ise 3 öğrenme çıktısı bulunmakta ve bu alan için 18 saat ayrılarak toplam ders süresinin %12'si bu alanda kullanılmıştır. "Okul Temelli Planlama" alanı için öğrenme çıktısı belirtilmemiş olmakla birlikte, bu alan için 6 saat ayrılmış ve toplam ders süresine oranı %4 olarak verilmiştir.

Toplamda 23 öğrenme çıktısının yer aldığı bu ders planında, toplam 144 ders saati bulunmaktadır. Her bir öğrenme alanı için ayrılan süreler, dersin genel kapsamına göre oranlanmıştır. Bu tabloya bakıldığında, "Yaşadığım Yer ve Ülkem" en fazla süre ayrılan öğrenme alanı olarak öne çıkmakta, bunu "Ben ve Okulum" ile "Sağlığım ve Güvenliğim" öğrenme alanları takip etmektedir. Bu dağılım, öğrencilerin okul, çevre ve sağlık gibi temel konulara ağırlık verilerek dengeli bir şekilde eğitim görmelerini hedeflemektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2024).

1. Öğrenme Alanı: Ben ve Okulum

Bu öğrenme alanı, öğretmen ve arkadaşlarla tanışma, okulun fiziksel ortamı, sınıf ve okul kuralları, fiziksel özelliklerin ve duyguların tanıtılmasını kapsamaktadır. Bu çerçevede, öğrencilerin öğretmen ve arkadaşlarıyla tanışmaları, okul ortamını öğrenmeleri, sınıf ve okul kurallarına uygun davranışları, kendi fiziksel özelliklerini ve temel duygularını ifade edebilmeleri hedeflenmektedir.

Tablo 2: "Öğrenme Alanı: Ben ve Okulum" Öğrenme Çıktıları Ve Süreç Bileşenleri

Öğretmeni ve arkadaşlarıyla tanışabilme	a) Öğretmeni ve arkadaşları kendilerini tanıtırken onları etkin bir şekilde dinler. b) Öğretmenine ve arkadaşlarına kendisini tanıtırken sözlü ve sözsüz olarak etkileşim kurar.
Okul ortamını tanıyabilme	a) Kendisi için yeni olan sınıfını, okulunun bölümlerini ve okul çalışanlarını fark eder. b) Okul ortamına ve çalışanlarına ilişkin gözlemlerini ifade eder.
Sınıf ve okul ortamında kurallara uygun davranabilme	a) Sınıf ve okul ortamındaki kuralları fark eder. b) Sınıf ve okul ortamında kurallara uygun davranışlar sergiler.
Fiziksel özelliklerini ve temel duygularını açıklayabilme	

Öğretmen ve Arkadaşlarla Tanışma: Öğrencilerin, öğretmenleri ve arkadaşlarıyla tanışmaları beklenmektedir. Bunun için, tanıtım sırasında başkalarını dikkatlice dinlemeleri, konuşan kişiyi bölmeden sabırla beklemeleri ve göz teması kurarak nezaketli bir şekilde iletişim kurmaları gerekmektedir. Öğrencilerin hem sözlü hem de sözsüz iletişim yollarını kullanarak kendilerini tanıtmaları istenecektir. Tanışma oyunları ve etkinlikleri (örneğin, istop ve örümcek ağı gibi) ile öğrencilerin birbirleriyle daha güçlü bağlar kurmaları sağlanacaktır. Bu aktiviteler, öğrencilerin ortak yönlerini bulmalarını, etkili iletişim kurmalarını ve arkadaşlarına karşı anlayışlı olmalarını teşvik edecektir. Ayrıca, davranışlarını gözlemlemek için kontrol listeleri hazırlanarak öğrencilerin gelişimi değerlendirilecektir.

Okul Ortamını Tanıma: Öğrencilerden sınıflarını, okul bölümlerini ve okul çalışanlarını fark etmeleri beklenmektedir. Sınıfta yer alan eğitim araç gereçleri ve şeref köşesi gibi alanlar öğrencilere tanıtılacaktır. Ayrıca, okulun bölümleri gezilerek öğrencilerin bu yeni ortama adapte olmalarına destek sağlanacaktır. Oyunlar oynanarak, öğrencilerle okul çalışanları arasında tanışma etkinlikleri yapılacaktır. Bu süreçte, geri bildirimlerle öğrencilerin güven kazanmaları ve kararlı bir duruş sergilemeleri teşvik edilecektir. Öğrencilerin, okul ortamı ve çalışanlarına ilişkin gözlemlerini ifade etmeleri beklenir ve bu sürecin takibi için bir kontrol listesi hazırlanarak değerlendirme yapılabilir.

Sınıf ve Okul Kurallarına Uyum: Öğrencilerin, sınıf ve okul ortamındaki kuralları öğrenmeleri ve bu kurallara uygun davranışlar sergilemeleri beklenir. Sınıf kuralları, beyin fırtınası ve iş birlikli öğretim gibi tekniklerle oluşturularak, öğrencilerin hem kendi hem de başkalarının haklarına saygı duyması öğretilir. Grup etkinlikleri ile öğrencilerden sorumluluk alarak, düşüncelerini paylaşmaları ve başkalarının bakış açılarını anlamaları beklenir. Kuralların pratikte uygulanmasını desteklemek için örnekler sunulacak, öğrencilere okul kurallarını gözleme ve örnekler verme fırsatı tanınacaktır. Ayrıca, boyama ve kesme-yapıştırma gibi etkinliklerle kuralların anlaşılması pekiştirilir ve öğrencilerin davranışları öz değerlendirme formlarıyla izlenebilir.

Fiziksel Özellikler ve Temel Duygular: Öğrencilerden, fiziksel özelliklerini ve temel duygularını açıklamaları beklenir. Saç ve göz renklerini tanımlamak gibi fiziksel özellikleri inceleyerek, resimler yapmaları veya aynaya bakarak kendilerini ifade etmeleri istenir. Bunun ardından, öğrencilerin sevinç, heyecan gibi temel duygularını fark etmeleri sağlanacaktır. Bu farkındalık, konuşma halkası, kukla oyunları ve pandomim gibi etkinliklerle desteklenecektir. Yapılan bu etkinlikler, öğrencilerin gözlem formu kullanılarak değerlendirilir (MEB, 2024; Milli Eğitim Bakanlığı, 2024).

2. Öğrenme Alanı: Sağlığım ve Güvenliğim

Bu öğrenme alanı, sağlıklı büyüme ve gelişim, kişisel alan, yaya ve yolcuların uyması gereken trafik kuralları ve acil durumları kapsamaktadır. Öğrencilerin bu alanda sağlıklı yaşam becerilerini geliştirmeleri ve güvenli bir ortamda yaşama yetkinliklerini kazanmaları hedeflenmektedir.

Tablo 3: “Öğrenme Alanı: Sağlığım Ve Güvenliğim” Öğrenme Çıktıları Ve Süreç Bileşenleri

Sağlıklı büyüme ve gelişme için yapması gerekenleri belirleyebilme
Kişisel alanının sınırlarını belirleyebilme
Temel trafik kurallarına uygun davranabilme
Acil durumlarda yapılması gerekenleri belirleyebilme

Sağlıklı büyüme ve gelişme için yapması gerekenleri belirleyebilme: Öğrencilerden sağlıklı büyüme ve gelişim için yapmaları gerekenleri belirlemeleri beklenir. Bu çerçevede, sağlıklı beslenme, spor, düzenli uyku, kişisel temizlik ve ağız-diş sağlığı gibi alışkanlıklar örneklerle açıklanır. Öğrencilere sağlıklı büyümenin önemi belgesel ve etkileşimli içeriklerle sunulur. Beyin fırtınası ve grup çalışmalarıyla öğrencilerin sağlıklı yaşam alışkanlıkları hakkında sorular sorması ve bu konularda kendi düşüncelerini ifade etmeleri teşvik edilir. Konuyu pekiştirmek için görsel kavram haritaları ve sloganlar oluşturma etkinlikleri yapılır. Öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Kişisel alanının sınırlarını belirleyebilme: Öğrencilerin, kişisel alan kavramını öğrenmeleri ve bu alanı koruyabilmeleri beklenir. Bu kapsamda, her bireyin kendine ait bir alanı olduğu ve başkalarıyla fiziksel mesafe ayarının önemli olduğu vurgulanır. Öğrencilere kişisel alan sınırlarını fark ettirebilmek için rol yapma ve hulahop oyunu gibi etkinlikler düzenlenir. Öğrencilerden kişisel alanları hakkında düşüncelerini paylaşımları ve kendilerini güvende hissettikleri sınırları belirlemeleri istenir. Ayrıca, ilişkilerde karşılıklı saygı ve güvenin önemine vurgu yapılır. Öğrencilere örnek olaylar sunularak konu hakkında sorular sormaları teşvik edilir. Görsel ve dijital materyallerle desteklenen bu süreç, gözlem formlarıyla değerlendirilebilir.

Temel trafik kurallarına uygun davranabilme: Öğrencilerden temel trafik kurallarına uymaları ve bu kuralları anlamaları beklenir. Trafik ışıklarına dikkat etme, yaya geçidini kullanma, emniyet kemeri takma gibi kurallar örneklerle açıklanır. Öğrencilere, trafik güvenliği ile ilgili görsel bilgi kartları ve kavram haritaları sunularak toplumsal düzenin önemi vurgulanır. Rol yapma ve canlandırma gibi teknikler kullanılarak öğrencilerin bu kuralları oyunlarla öğrenmesi sağlanır. Ayrıca, öğrencilerin deneyimlerini paylaşmaları teşvik edilir ve trafik kurallarına uygun davranışlar kontrol listeleri ile değerlendirilebilir.

Acil durumlarda yapılması gerekenleri belirleyebilme: Öğrencilerden olası acil durumlarda yapılması gerekenleri bilmeleri ve uygulamaları beklenir. Düşme, çarpma, gaz kaçağı, zehirlenme gibi acil durumlar karşısında öğrencilere bilgi sunulur. Beyin fırtınası ve fikir taraması yöntemleriyle doğru davranışlar üzerinde durulur. Acil durumlarda öğrencilerin sakin kalmaları ve evde ise aile büyüklerine, okulda ise öğretmenlerine haber vermeleri gerektiği vurgulanır. 112 Acil Çağrı Merkezini arama gibi temel bilgiler öğretilir. Animasyon ve çizgi film gibi içeriklerle desteklenen bu süreçte, öğrencilerden acil durum bilgilerini içeren kartlar hazırlamaları istenir. Drama ve rol yapma teknikleri kullanılarak uygun davranışlar sergilemeleri beklenir ve süreç öz değerlendirme formlarıyla tamamlanır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2024; MEB, 2024).

3. Öğrenme Alanı: Ailem ve Toplum

Bu öğrenme alanında, ailenin önemi, aile içi nezaket kuralları ve öğrencilerin aile içerisindeki görev ve sorumlulukları üzerinde durulmaktadır. Amaç, öğrencilerin aile kavramını anlamaları, aile içindeki davranışlarını nezaket kurallarına uygun hale getirmeleri ve aile bireylerinin sorumluluklarını çözümleyebilmeleridir.

Tablo 4: “Öğrenme Alanı: Ailem ve Toplum” Öğrenme Çıktıları Ve Süreç Bileşenleri

Aile olmanın önemini fark edebilme	
Aile yaşamında nezaket ve görgü kurallarına uygun davranabilme	
Aile bireylerinin görev ve sorumluluklarını çözümleyebilme	a) Aile içindeki görev ve sorumlulukları belirler. b) Aile bireylerinin görev ve sorumluluklarını ilişkilendirir.

Aile olmanın önemini fark edebilme: Öğrencilerden aile olmanın önemini kavramaları beklenir. Aile bireylerini tanımaları ve aile içindeki rollerin farkına varmaları için çeşitli teknikler, örneğin hikâyeler ve grup çalışmaları kullanılır. Öğrencilerden ailede sevgi, fedakârlık ve anlayış gibi değerlere dair çıkarımlar yapmaları istenir. Ayrıca, öğrencilerden aile fotoğraflarıyla bir albüm hazırlayarak sınıfta sergilemeleri beklenir. Öğrencilerin bu çalışmalarını, dereceli puanlama anahtarları ile değerlendirilebilir.

Aile yaşamında nezaket ve görgü kurallarına uygun davranabilme: Öğrencilerden aile yaşamında nezaket ve görgü kurallarına uygun davranabilmeleri beklenir. Konu ile ilgili görsel ve işitsel eğitici materyaller kullanılarak örnekler sunulur. Aile yaşamında “günaydın”, “eline sağlık”, “lütfen”, “teşekkür ederim” gibi nezaket ifadeleri

kullanmak, aile bireylerinin odalarına girerken kapıyı çalmak gibi nezaket kuralları üzerinde durulur. Sofraya beraber oturup beraber kalkmak, üstüne dökmeden yemek yemeye dikkat etmek, çatal, kaşık, peçete kullanmak gibi görgü kurallarına vurgu yapılarak, ailede nezaket ve görgü kurallarına uygun davranmanın aile içi iletişimi güçlendireceği üzerinde durulur. Öğrencilere konuya ilişkin örnek olay, canlandırma gibi tekniklerle çeşitli etkinlikler yaptırılır. Öğrencilerin konu ile ilgili davranışları anekdot kaydı ile değerlendirilebilir.

Aile bireylerinin görev ve sorumluluklarını çözümleyebilme: Öğrencilerin, aile bireylerinin görev ve sorumluluklarını çözümlemeleri beklenmektedir. İlk olarak, öğrencilerden aile içindeki rollerin ve sorumlulukların neler olduğunu belirlemeleri istenir. Öğrenciler, kendi aile yaşantılarından veya verilen örnek olaylardan yola çıkarak aile bireylerinin üstlendiği görevler hakkında örnekler sunarlar. Sonrasında, bu görev ve sorumlulukların birbiriyle nasıl ilişkili olduğunu analiz etmeleri istenir. Öğrencilere, görsel kartlar ve kavram haritaları gibi materyaller yardımıyla ailedeki rollerin açıklanması sağlanır. Ayrıca, görsellerle desteklenmiş eşleştirme kartları gibi materyaller kullanılarak değerlendirmeler yapılabilir (MEB, 2024 ; Milli Eğitim Bakanlığı, 2024).

4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem

Bu öğrenme alanında, öğrencilerin yaşadığı yerin ve Türkiye'nin genel özelliklerini tanımaları, Türk Bayrağı ve İstiklâl Marşı'nın önemini kavramaları, Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatına dair bilgi edinmeleri, millî ve dinî bayramlarda yaşadıkları duyguları ifade etmeleri ve millî bilince dair farkındalık geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Tablo 5: "Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem" Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri

Yaşadığı yerin ve ülkemizin genel özelliklerini açıklayabilme
Türk Bayrağı ve İstiklâl Marşı'nın önemini ifade edebilme
Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatıyla ilgili bilgileri ifade edebilme
Millî gün ve bayramlarda yaşadığı duyguları ifade edebilme
Dinî gün ve bayramlarda yaşadığı duyguları ifade edebilme

Yaşadığı yerin ve ülkemizin genel özelliklerini açıklayabilme: Öğrencilerden, yaşadıkları yerin ve Türkiye'nin temel özelliklerini tanımaları beklenir. Bu kapsamda, öğrencilerden yerleşim yerlerinin adını, tarihî ve doğal güzelliklerini, yöresel yiyecek ve kıyafetlerini incelemeleri istenir. Ayrıca, Türkiye'nin adı, başkenti, üç tarafının denizlerle çevrili olduğu ve önemli bölgeleri gibi temel bilgiler de verilir. Harita üzerinde başkent ve yaşanan yerin gösterilmesi istenir. Öğrencilerden, görsel kavram haritaları ve bilgi kartları oluşturarak öğrendiklerini sunmaları beklenir.

Türk Bayrağı ve İstiklâl Marşı'nın önemini ifade edebilme: Öğrencilerden, Türk Bayrağı ve İstiklâl Marşı'nın anlamını ve önemini açıklamaları beklenir. Bayrağın şekli, rengi, ay ve yıldızının anlamı üzerinde durulur ve İstiklâl Marşı'nın bağımsızlık sembolü olduğu vurgulanır. Ayrıca, İstiklâl Marşı'nın yazarı Mehmet Âkif Ersoy hakkında bilgi verilir. Dijital içeriklerle desteklenen etkinliklerle, öğrencilerden Türk Bayrağı ve İstiklâl Marşı ile ilgili resim ve şiirler hazırlamaları istenir. Bu ürünler portfolyolarına eklenir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatıyla ilgili bilgileri ifade edebilme: Öğrencilerin, Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatına dair temel bilgileri öğrenmeleri hedeflenir. Atatürk'ün doğum yeri, ailesi, ölüm yeri ve Anıtkabir gibi konular anlatılır. Atatürk'ün çocukluğundan itibaren gösterdiği kararlılık, azim ve çalışkanlık gibi özellikler vurgulanarak öğrencilerin bu nitelikleri anlamaları sağlanır. Öğrencilerden Atatürk'ün hayatıyla ilgili bilgi kartları ve zaman çizelgeleri oluşturmaları istenir. Hazırlanan albümler dereceli puanlama ile değerlendirilir.

Millî gün ve bayramlarda yaşadığı duyguları ifade edebilme: Öğrencilerden millî gün ve bayramlarda hissettikleri duyguları açıklamaları beklenir. 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı gibi bayramların önemi vurgulanır. Öğrencilerden, bu günlerde yaşadıkları deneyimleri ve duygularını pano çalışması ve şiir gibi etkinliklerle ifade etmeleri istenir.

Dinî gün ve bayramlarda yaşadığı duyguları ifade edebilme: Öğrencilerin, dinî gün ve bayramlarda (Kadir Gecesi, Aşure Günü, Ramazan ve Kurban Bayramı) hissettikleri duyguları paylaşmaları beklenir. Dinî günlerin manevî değerleri ve sevdiklerimizle bir arada olmanın önemi üzerinde durulur. Video ve animasyonlarla desteklenen etkinliklerle, öğrencilerden dinî bayramlarla ilgili şiir ve resimler hazırlamaları istenir (MEB, 2024).

5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre

Bu öğrenme alanı, doğayı gözlemleme, gök cisimlerini inceleme, afet türlerini tanıma ve geri dönüşüm bilincini geliştirme üzerine kuruludur. Öğrencilerin yakın çevrelerindeki doğal varlıkları gözlemlemeleri, gök cisimlerini karşılaştırmaları, afet türlerini öğrenmeleri ve geri dönüştürülebilir atıkları sınıflandırmaları hedeflenmektedir.

Tablo 6: “Öğrenme Alanı: Doğa e Çevre” Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri

Yakın çevresinde bulunan doğadaki varlıkları gözlemleyebilme	a) Yakın çevresinde bulunan doğadaki varlıklara ilişkin veri toplar. b) Yakın çevresinde bulunan doğadaki varlıklara ilişkin topladığı verileri sınıflandırır.
Modeller üzerinden gök cisimlerini karşılaştırabilme	a) Modeller üzerinden gök cisimlerinin (Güneş, Dünya ve Ay) özelliklerini belirler. b) Modeller üzerinden gök cisimlerinin (Güneş, Dünya ve Ay) benzerlik ve farklılıklarını listeler.
Afet türlerini tanıyabilme	
Geri dönüştürülebilir atıkları sınıflandırabilme	a) Geri dönüştürülebilir atıkları belirler. b) Geri dönüştürülebilir atıkları ayırıştırır. c) Geri dönüştürülebilir atıkları adlandırır.

Yakın çevresinde bulunan doğadaki varlıkları gözlemleyebilme: Öğrencilerin, yakın çevrelerindeki doğal varlıkları gözlemlemeleri ve bu varlıklara dair veri toplamaları beklenir. Öğrencilere okul bahçesi veya çevresinde belirlenen bir alanda doğa gözlemi yapma fırsatı tanınır. Not alma, resim çizme, fotoğraf çekme gibi etkinlikler yapılır ve doğadaki varlıklara karşı duyarlılık geliştirilir. Öğrencilerden gözlemlerini yansıtan afiş ve posterler hazırlamaları istenir. Bu süreçte, çevreye duyarlı olma ve doğa sevgisi üzerine empati geliştirilmesi vurgulanır. Öğrenciler, doğaya ve tüm canlılara sevgi göstermeyi öğrenirken karşılaşılan zorluklarla başa çıkma azmi de teşvik edilir.

Modeller üzerinden gök cisimlerini karşılaştırabilme: Öğrencilerin, Güneş, Dünya ve Ay gibi gök cisimlerini modeller üzerinden karşılaştırmaları beklenir. Gök cisimlerinin şekil ve büyüklük gibi özellikleri sınırlı tutulur ve eğitici içeriklerle desteklenir. Beyin fırtınası ve soru-cevap gibi yöntemlerle öğrencilerden sorular sormaları istenir. Ardından, gök cisimlerinin benzerlik ve farklılıklarını listelemeleri ve bu konuda resimli sınıflandırma listeleri oluşturmaları önerilir. Çalışmalar, kısa cevaplı sorular içeren yapraklarla değerlendirilir.

Afet türlerini tanıyabilme: Öğrencilerden, deprem, sel, yangın gibi afet türlerini tanımaları ve bu afetlerin özelliklerini öğrenmeleri istenir. Afetlerle ilgili belgeseller, animasyonlar ve infografiklerle konu işlenir. Fikir taraması ve tamamlama etkinlikleriyle afetlerin önemi vurgulanır. Öğrencilerden, afetlerle ilgili afiş ve broşürler hazırlamaları istenir ve ürünler dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir.

Geri dönüştürülebilir atıkları sınıflandırabilme: Öğrencilerden kâğıt, plastik, cam ve metal gibi geri dönüştürülebilir atıkları sınıflandırmaları istenir. Atık maddeler sınıfa getirilir ve beyin fırtınası, eşleştirme kartları gibi tekniklerle geri dönüşümün önemi tartışılır. Eğitici filmler ve kamu spotları izlenerek geri dönüşüm bilinci artırılır. Öğrencilerden geri dönüştürülebilir atıkları doğru kutulara yerleştirmeleri istenir. Öğrenciler, atık kutularına etiketler tasarlar ve bu ürünler geri dönüşüm alanlarında sergilenir. Son olarak, grup projeleriyle geri dönüşüm süreci değerlendirilir ve süreç gözlem formlarıyla izlenir (Millî Eğitim Bakanlığı, 2024; MEB, 2024).

6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat

Bu öğrenme alanının içeriğini; öğrencilerin bilim, teknoloji ve sanat ile ilgili merak ettiği konular oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin bilim ile tanışmaları, günlük yaşamında teknolojiyi fark etmeleri, sanatı keşfetmeleri, yaratıcılıklarını geliştirmeleri ve hazırladıkları ürünleri sergilemeleri amaçlanmaktadır.

Tablo 7: “Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat” Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri

Bilimle ilgili merak ettiklerini sorabilme	a) Sunulan bilimsel bir konu hakkında merak ettiği soruları sorar.
Teknoloji ile ilgili merak ettiklerini sorabilme	a) Sunulan teknolojik bir konu hakkında merak ettiği soruları sorar.
Sanatla ilgili merak ettiklerini sorabilme	a) Sunulan sanatsal bir konu hakkında merak ettiği soruları sorar.

Bilimle ilgili merak ettiklerini sorabilme: Öğrencilerin bilimle ilgili merak ettiklerini sorabilmeleri beklenir. Öğrencilerin bilime dikkatlerini çekmek amacıyla balon roket, havalı parmaklar gibi deneyler yapılır. Öğrencilere bilimsel bir konu hakkında belgesel, deney videosu gibi eğitici içerikler izletilir ya da bir buluşun görseli verilir. Ardından öğrencilerden sunulan bilimsel konu hakkında merak ettiği soruları sorması beklenir. Bunun için sunulan konu, deney ya da ürünün oluşumu ile ilgili bir soru kutusu, soru turu gibi teknikler kullanılarak soru sormaları istenir. Öğrencilere deneyler ya da STEAM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Sanat ve Matematik) etkinlikleri yaptırılarak onların araştırmacı ve sorgulayıcı davranışlar geliştirmeleri sağlanır. Süreç sonunda öğrencilerden konu ile ilgili merak ettikleri soruları ve ulaştıkları cevapları öğrenme günlüklerine yazmaları istenebilir.

Teknoloji ile ilgili merak ettiklerini sorabilme: Öğrencilerden teknoloji ile ilgili merak ettiklerini sorabilmeleri beklenir. Öğrencilerin teknolojik gelişmelere ve ürünlere dikkatlerini çekmek amacıyla örnekler verilir. Öğrencilere teknolojik bir gelişme veya ürün hakkında belgesel, animasyon, video gibi eğitici içerikler izletilir. Öğrencilerden

eğitim, ulaşım, iletişim ve sağlık alanlarında kullanılan teknolojiler hakkında soru sormaları beklenir. Bunun için akvaryum, mektup/telgraf gibi teknikler kullanılarak öğrencilerin konu ile ilgili soru sormaları sağlanır. Öğrencilere STEAM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Sanat ve Matematik) etkinlikleri yaptırılarak onların araştırmacı ve sorgulayıcı davranışlar geliştirmeleri sağlanır. Bu süreçte öğrencilere teknolojinin amaca uygun ve güvenli kullanımına yönelik hatırlatmalar yapılır. Genel ağ ortamında yapılan paylaşımların kalıcı olduğunu fark etmeleri sağlanır. Süreç sonunda öğrencilerden konu ile ilgili merak ettikleri soruları ve ulaştıkları cevapları öğrenme günlüklerine yazmaları istenebilir.

Sanatla ilgili merak ettiklerini sorabilme: Öğrencilerden sanatla ilgili merak ettiklerini sorabilmeleri beklenir. Öğrencilerin sanata dikkatlerini çekmek için müzik, resim, tiyatro, ebru gibi farklı sanat dallarına ait eserlerden örnekler sunulur. Öğrencilerden sunulan örnekler hakkında sanatla ilgili soru sormaları beklenir. STEAM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Sanat ve Matematik) etkinliklerinden yararlanılarak öğrencilerden kil, oyun hamuru, blok, boya, fırça gibi malzemelerle veya müzik aletleri ile sanatsal bir ürün oluşturmaları ve bu ürünleri sunmaları sağlanır. Süreç sonunda öğrencilerden konu ile ilgili merak ettikleri soruları ve ulaştıkları cevapları öğrenme günlüklerine yazmaları istenebilir (MEB, 2024 ; Milli Eğitim Bakanlığı, 2024).

1. Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Müfredatındaki Altı Bölümün Doküman Analizi (2024-2025)

1. Ben ve Okulum

Bu bölüm, öğrencileri öğretmenleri, akranları ve okul ortamıyla tanıştırmak sosyal bütünleşmeyi ve duygusal farkındalığı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Kurallar, sınıf normları içerir ve temel iletişim becerilerini tanıtmaktadır.

Tablo 8: “Ben ve Okulum” Doküman Analizi

Olumlu Yönleri	Yapılandırılmış sosyal etkileşimler yoluyla kişilerarası iletişim becerilerini teşvik eder. Öğrencilere kurallara saygı duymayı öğretir ve aidiyet duygusu yaratır. Duyguların ifade edilmesi ve tanınmasına vurgu yaparak erken dönemde duygusal zekayı geliştirir.
Gelişim Üzerindeki Etkisi	Sosyalleşmeye odaklanmak, çocukların kişilerarası becerilerinin geliştirilmesine, iş birliğinin, empatinin ve öz düzenlemenin teşvik edilmesine yardımcı olur. Öğretmenler ve akranlarla saygılı bir şekilde etkileşim kurmayı öğrenmek, olumlu sosyal davranış için temeldir.
Ulusal ve Kültürel Değerler	Bu bölümde ulusal değerlere doğrudan değinilmese de okul ortamının yapısı ve otoriteye saygı, toplumsal beklentileri ve disiplin, saygı ve işbirliği değerlerini inceliklerle yansıtmaktadır.
Güçlü ve Zayıf Yönler	Güçlü yönler: Sosyal gelişimin kritik bir aşamasında iletişim ve duygusal okuryazarlığa güçlü vurgu. Zayıf yönler: Vatandaşlık sorumlulukları ve kültürel normlarla daha açık bağlantılardan faydalanılabılır.

2. Sağlık ve Güvenlik

Bu bölüm öğrencilere bireysel sorumluluğun geliştirilmesi için gerekli olan kişisel sağlık, güvenlik, trafik kuralları ve acil durum hazırlığı konularını öğretmektedir.

Tablo 9: “Sağlık ve Güvenlik” Doküman Analizi

Olumlu Yönleri	Öğrencilere kişisel refahları için araçlar sağlayarak fiziksel sağlık ve güvenlik alışkanlıklarını teşvik eder. Öğrencilerin kişisel sınırları ve güvenlik risklerini değerlendirmelerini teşvik ederek eleştirel düşünmeyi geliştirir.
Gelişim Üzerindeki Etkisi	Bu bölüm çocukları sağlık ve güvenlikleri için kişisel sorumluluk almaya teşvik ederek özerkliği destekler. Kişisel sınırları anlamak ayrıca duygusal ve sosyal gelişimi destekler.
Ulusal ve Kültürel Değerler	Bu bölüm, öğrencilere ulusal semboller, figürler ve önemli medeni bayramlar hakkında eğitim vererek ulusal değerleri açıkça teşvik eder. Mustafa Kemal Atatürk'e ve milli marşın önemine odaklanmak, ulusal mirasa ve kolektif kimliğe saygıyı aşılar.
Güçlü ve Zayıf Yönler	Güçlü Yönler: Ulusal birlik ve ulusal sembollere saygıya güçlü vurgu. Müfredat erken ulusal bilincin geliştirilmesinde hayati bir rol oynar. Zayıf Yönler: Öğrencilerin ulusal kimlik anlayışlarını daha da zenginleştirmek için Türkiye'nin kültürel ve bölgesel çeşitliliğine ilişkin daha çeşitli bakış açıları sunulabilir.

3. Aile ve Toplum

Bu bölüm, aile birimi içindeki aile, görgü kuralları ve bireysel rollerin önemini vurgular. Ayrıca aile içindeki sorumluluk ve iş birliği kavramlarını da tanıtır.

Tablo 10: “Aile ve Toplum” Doküman Analizi

Olumlu Yönleri	Aile rolleri ve toplumsal beklentiler aracılığıyla saygıyı, empatiyi ve iş birliğini öğretir. Toplumsal uyum için kritik öneme sahip olan görgü kurallarını ve kişilerarası sorumluluğu güçlendirir.
-----------------------	--

Gelişim Üzerindeki Etkisi	Çocuklar aile içindeki rollerini anladıklarında, daha geniş sosyal ilişkilerde yol almak için gerekli olan sorumluluk, empati ve sosyal iş birliğini öğrenirler.
Ulusal ve Kültürel Değerler	Aile hem Türk kültürünün hem de ulusal birlik kavramının merkezinde yer alır. Müfredat, ulusal dayanışma ve iş birliği ilkeleriyle uyumlu olan aile içindeki saygı, empati ve sorumluluk değerlerini öğretmek bunu pekiştirir.
Güçlü ve Zayıf Yönler	Güçlü Yönler: Bu bölüm, bütünlük bir toplum inşa etmek için kritik öneme sahip olan sosyal rollerin, aile birliğinin ve ahlaki gelişimin önemini vurgular. Zayıf Yönler: Aile içi rolleri vurgulama da, farklı aile yapıları ve toplumsal katkılar hakkında daha fazla tartışma yapılması faydalı olacaktır.

4. Yaşadığım Yer ve Ülkem

Bu bölüm öğrencilere ulusal semboller, önemli şahsiyetler ve ulusal ve dini bayramlar da dahil olmak üzere yerel çevrelerini ve ülkelerini tanıtmaktadır.

Tablo 11: “Yaşadığım Yer ve Ülkem” Doküman Analizi

Olumlu Yönleri	Çocuklara Türkiye'nin sembollerini (bayrak, istiklal marşı) ve Mustafa Kemal Atatürk gibi tarihi şahsiyetleri tanıtarak ulusal kimlik oluşturur. Ulusal ve dini bayramların bilinmesi yoluyla vatandaşlık gururunu güçlendirir, toplumsal kutlamalara katılımı teşvik eder.
Gelişim Üzerindeki Etkisi	Bir kişinin ülkesine ait olma ve gurur duyma duygusunu aşılama, sosyal uyumu ve ulusal birliği teşvik eder. Ulusal semboller ve bayramlar hakkında bilgi edinmek, kişinin mirasına ve ulusal kimliğine olan bağlantısını güçlendirir.
Ulusal ve Kültürel Değerler	Bu bölüm, öğrencilere ulusal semboller, figürler ve önemli medeni bayramlar hakkında eğitim vererek ulusal değerleri açıkça teşvik eder. Mustafa Kemal Atatürk'e ve milli marşın önemine odaklanmak, ulusal mirasa ve kolektif kimliğe saygıyı artırır.
Güçlü ve Zayıf Yönler	Güçlü yönler: ulusal gurur ve yurttaşlık sorumluluğunu beslemede oldukça etkilidir. Türkiye'nin tarihi ve kültürel kimliğini anlamak için güçlü bir temel sağlar ve öğrencileri miraslarıyla duygusal ve entelektüel olarak etkileşime girmeye teşvik eder. Ulusal ve dini bayramların entegrasyonu, öğrencilerin kimliklerinin hem laik hem de manevi yönleriyle bağlantı kurmasına yardımcı olur. Zayıf yönler: Türkiye'nin çeşitliliğinin daha geniş ve bütünlükçü tartışılmasından faydalanabilir. Ulusal birlik önemli olmakla birlikte, Türkiye'deki çeşitli etnik, dilsel ve kültürel toplulukların kabul edilmesi daha kapsayıcı bir kimlik duygusunu teşvik edebilir. Ayrıca, öğrencilerin geçmişini onurlandırmanın ötesinde, onları güncel ulusal meselelere dahil ederek Türkiye'nin geleceğine nasıl katkıda bulunabilecekleri konusunda genişleyebilir.

5. Doğa ve Çevre

Bu bölüm, öğrencileri doğayı gözlemlemeye, gök cisimleri hakkında bilgi edinmeye ve geri dönüşümü uygulamaya teşvik ederek çevre bilincini ve sürdürülebilirliği teşvik eder.

Tablo 12: “Doğa ve Çevre” Doküman Analizi

Olumlu Yönleri	Küresel çapta yaşanan çevresel zorluklar bağlamında hayati önem taşıyan ekolojik okuryazarlığı ve sürdürülebilirliği teşvik eder. Öğrencileri çevreleriyle bağlar, doğaya saygı duymalarını ve çevre yönetimine karşı sorumluluk duygusu geliştirmelerini sağlar.
Gelişim Üzerindeki Etkisi	Doğayı gözlemleyerek ve çevresel sorunları anlayarak, öğrenciler eleştirel düşünme becerileri ve canlı organizmalara karşı empati geliştirirler. Bu bölüm, gelecek nesillere ve gezegene karşı bir sorumluluk duygusu besler.
Ulusal ve Kültürel Değerler	Çevre odaklı olmakla birlikte, çevrenin korunması ve Türkiye'nin doğal mirasına saygı yoluyla ulusal gururla örtülü bağlantılar da bulunmaktadır.
Güçlü ve Zayıf Yönler	Güçlü yönler: Giderek daha da önemli hale gelen sürdürülebilirlik ve çevresel sorumluluğa güçlü odaklanma. Zayıf yönler: Müfredat, çevre bilincinin kültürel geleneklerle, örneğin Türklerin doğa ve toprakla ilişkisiyle daha açık bir şekilde ilişkilendirilmesiyle fayda sağlayabilir.

6. Bilim, Teknoloji ve Sanat

Bu bölüm öğrencilere bilimsel araştırma, teknolojik anlayış ve sanatsal ifadeyi tanıtarak merak ve yaratıcılığı teşvik eder.

Tablo 13. “Bilim, Teknoloji ve Sanat” Doküman Analizi

Olumlu Yönleri	Gelecekteki akademik ve profesyonel başarı için gerekli olan yenilikçiliği ve yaratıcı düşünmeyi teşvik eder. STEAM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Sanat, Matematik) yaklaşımlarını entegre ederek disiplinler arası
-----------------------	---

	öğrenmeyi teşvik eder.
Gelişim Üzerindeki Etkisi	Öğrenciler bilişsel gelişim için kritik olan problem çözme becerilerini ve yaratıcılığı geliştirirler. Sanatsal aktiviteler ayrıca duygusal ifadeyi ve kültürel takdiri de geliştirir.
Ulusal ve Kültürel Değerler	Yaratıcılık ve yenilikçiliğe odaklanan bu bölüm, öğrencileri teknolojik ve sanatsal gelişmeler yoluyla topluma katkıda bulunmaya teşvik ederek dolaylı olarak milli değerleri de destekler.
Güçlü ve Zayıf Yönler	Güçlü yönler: Bilim, teknoloji ve sanatın bütünleştirilmesiyle bütünsel gelişimi teşvik eder, öğrencileri hızla değişen bir dünyaya hazırlar. Zayıf yönler: İleri görüşlü olmakla birlikte, bu konularla geleneksel kültürel uygulamalar arasındaki bağlantı, moderniteyi kültürel mirasla dengelemek için daha güçlü olabilir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu çalışmada 2024-2025 eğitim öğretim yılı için hazırlanan 1. sınıf Hayat Bilgisi müfredatının altı ana bölümü olan "Ben ve Okulum," "Sağlık ve Güvenlik," "Aile ve Toplum," "Yaşadığım Yer ve Ülkem," "Doğa ve Çevre," "Bilim, Teknoloji ve Sanat" ele alınmış ve her bir bölümün öğrencilerin gelişimlerine katkıları analiz edilmeye çalışılmıştır. Bulgulara göre müfredatın birçok yönde öğrencilere önemli kazanımlar sağladığı görülmektedir, ancak iyileştirilmesi ve derinlik kazandırılması gereken bazı alanlar da saptanmıştır.

Ben ve okulum bölümünün, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirme, okula uyum sağlama ve okul kurallarına riayet etme hususunda etkili olduğu görülmektedir. Özellikle, öğretmen ve akranlarıyla tanışma, sınıf kurallarına uygun davranma gibi sosyal etkileşimler, çocukların kendilerini daha güvende ve toplumun bir parçası hissetmelerini sağlayacak yöndedir. Bu süreçte öğrenciler ilk sosyal deneyimlerini güçlendirirken aynı zamanda okulun bir topluluk olarak algılanmasına katkı sunabilir. Bununla birlikte müfredatta öğrencilerin sosyal farkındalıklarını artırmak yönünde empati ve toplumsal çeşitlilik gibi konulara daha ayrıntılı olarak yer verilebilir.

Sağlık ve güvenlik bölümü için, öğrencilere kişisel hijyen, sağlıklı yaşam alışkanlıkları ve temel güvenlik kurallarını öğretme açısından başarılı sonuçlar vereceği söylenebilmektedir. Bulgular, özellikle trafik kuralları ve acil durumlarda yapılması gerekenler gibi pratik bilgilerle öğrencilerin kendilerini ve başkalarını koruma bilincini kazandığını gözler önüne sermektedir. Ancak, bu bölümde fiziksel sağlığın yanı sıra psikolojik sağlık ve duygusal güvenlik konularına da yer verilmesi gerekliliği önem arz etmektedir ve öğrencilere stresle başa çıkma, duygusal farkındalık ve sağlıklı iletişim gibi konuların erken yaşta öğretilmesinin, uzun vadede daha dengeli bireyler yetiştireceğine dair öngöründe bulunulmuştur.

Aile ve toplum bölümündeki bulgular, aile içindeki roller ve sorumluluklar, nezaket kuralları ve aile olmanın önemi gibi konulara ışık tutarak, çocukların sosyal sorumluluk bilinci geliştirmelerine katkı sağladığını göstermektedir. Ancak, mevcut müfredatın geleneksel aile yapısını ön planda tuttuğu, dolayısıyla farklı aile modellerine yeterince yer vermediğini söylemek mümkündür. Aile ve toplum temasının daha kapsayıcı hale getirilmesinin, öğrencilere toplumsal çeşitlilik ve eşitlik konularında daha derin bir farkındalık kazandıracığı ifade edilebilir.

Yaşadığım yer ve ülkem bölümünde elde edilen bulguların, öğrencilere ulusal kimlik, milli değerler ve kültürel miras konusunda sağlam bir temel sunduğunu açıkça söylemek mümkündür. Türk bayrağı, İstiklâl Marşı ve Mustafa Kemal Atatürk gibi sembollerin önemi üzerine verilen dersler, çocukların milli bilincini geliştirmekte etkili olacaktır. Ancak, bu temada Türkiye'nin kültürel çeşitliliği ve farklı etnik grupların katkılarının daha fazla vurgulanmasının önemli olduğunu belirtmek gerekli olacaktır. Böyle bir genişletme, öğrencilerin hem ulusal hem de kültürel kimliklerini daha kapsamlı ve kapsayıcı bir şekilde anlamalarına olanak sağlayacaktır.

Doğa ve Çevre bölümü, öğrencilerde çevre bilincini artırmak ve geri dönüşüm gibi sürdürülebilirlik uygulamalarını teşvik etmek açısından önemli olduğunu söylemek mümkündür. Öğrencilerin doğa gözlemleri ve geri dönüşüm üzerine dersler alması, onların çevreye karşı daha duyarlı bireyler olmalarına katkı sağlayacaktır. Ancak, bu bölümün, iklim değişikliği gibi küresel çevre sorunlarına daha fazla odaklanması gerektiğini de ortaya koymak önemli ve değerli olacaktır. Çevre temalı projeler ve daha fazla pratik uygulamayla bu konuların işlenmesinin, öğrencilerin çevre sorunlarına karşı proaktif tutumlar geliştirmelerine yardımcı olacağını söylemek gereklidir.

Bilim, teknoloji ve sanat bölümünün, öğrencilerin bilimsel meraklarını beslemek, teknolojiyi anlamalarını sağlamak ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek için önemli fırsatlar sunduğu görülmektedir. Bulgulara göre, öğrencilerin deneyler ve teknolojik yeniliklerle tanışmasının, onların eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini artıracığı görülebilmektedir. Sanatla tanışmaları ise, duygusal ve yaratıcı ifade yeteneklerini geliştirecektir. Bununla birlikte, bu bölümün STEAM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Sanat, Matematik) yaklaşımını daha fazla benimsemesi gerektiğini vurgulamak önemli olacaktır. Bu, öğrencilerin hem analitik hem de yaratıcı düşünme becerilerini birleştirerek daha geniş bir problem çözme kapasitesi kazanmalarına katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, 1. sınıf Hayat Bilgisi müfredatının, öğrencilerin sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimlerine önemli katkılar sunduğunu açıkça söylemek mümkündür. Ancak, müfredatın daha kapsayıcı ve güncel konuları ele alacak şekilde genişletilmesi, öğrencilerin toplumsal çeşitlilik, sürdürülebilirlik ve çağdaş küresel sorunlara dair farkındalıklarını daha ileriye taşıyacaktır. Bu doğrultuda, müfredatta önerilen güncellemelerin, çocukların daha bilinçli, yaratıcı ve sorumlu bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayacağı söylenebilir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu makalede 1. sınıf Hayat Bilgisi müfredatının altı ana bölümünün kapsamlı bir analizi yapılmış ve bu bölümlerin öğrencilerin bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine katkıları değerlendirilmiştir. Her bölüm, öğrencilerin sosyal rollerini anlamalarına, çevre bilincini kazanmalarına, ulusal kimliklerini geliştirmelerine ve bilim, teknoloji, sanat gibi disiplinlerle erken yaşta tanışmalarına olanak tanımaktadır. Genel manada, müfredatın güçlü yönleri, çocukların erken yaşlardan itibaren topluma hazırlanmalarına ve sorumluluk bilinci geliştirmelerine yaptığı katkılar ile ulusal ve kültürel değerleri öğretme gücüdür.

Ancak, üzerine durulması gereken kimi noktalar da mevcuttur. Müfredatta ele alınan temalar önemli ve kapsamlı olsa da kimi alanlarda daha detaylı işlenmeye ihtiyaç olduğu söylenebilir. Örneğin, aile ve toplum teması, öğrencilere toplumsal rollerini öğretme açısından önemli bir fırsat sunmasına rağmen, daha geniş bir aile yapısı ve toplum çeşitliliğine alan açmamaktadır. Çeşitli aile modelleri ve toplumdaki farklı sosyal grupların bu tema içinde daha fazla vurgulanması, öğrencilerin toplumsal çeşitliliğe dair farkındalıklarını artıracaktır. Bu eksiklik, sosyal kapsayıcılığın ve toplumsal eşitliğin güçlendirilmesi açısından önemli bir geliştirme alanı olarak değerlendirilebilir.

Diğer ele alınması gereken husus ise müfredatın çevre bilinci üzerine sunduğu içeriğin günümüz küresel sorunlarıyla ne kadar uyumlu olduğu hususudur. İklim değişikliği, sürdürülebilirlik ve çevresel krizler gibi küresel ölçekteki sorunların daha erken yaşta çocuklarla tanıştırılması önem arz etmektedir. Doğa ve Çevre teması, geri dönüşüm ve çevre gözlemi gibi temel çevre bilinci uygulamalarını içerse dahi, bu bölüm daha fazla güncellenerek öğrencilerin çevre sorunları karşısında proaktif tutumlar geliştirmelerine olanak tanıyacak biçimde yapılandırılmalıdır. Bu doğrultuda, öğrencilerin çevresel sorunları tanımlama, çözüm önerileri geliştirme ve çevreyi koruma bilincini daha derinlemesine anlayabilmelerine olanak sağlayacaktır.

Bilim, Teknoloji ve Sanat teması, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini ve bilimsel meraklarını beslemek için kritik bir role sahiptir. Ancak bu bölümde, teknolojinin sadece bir araç olarak değil, aynı zamanda bir problem çözme ve inovasyon kaynağı olarak daha etkin bir biçimde kullanılması aktarılmalıdır. Ayrıca, sanatın toplumsal ve kültürel bağlamda daha fazla ele alınması, öğrencilerin sanatın farklı yönleriyle tanışmalarına olanak sağlayacaktır. Müfredatın bu bölümünde STEAM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Sanat ve Matematik) yaklaşımlarına daha fazla yer verilerek disiplinler arası düşünme teşvik edilmelidir. Bunun, özellikle modern eğitimde yaratıcı ve bilimsel becerilerin birlikte gelişmesini destekleyen önemli bir adım olacağını söylemek mümkündür.

Sonuç olarak, 1. sınıf Hayat Bilgisi müfredatının, öğrencilerin gelişimi için güçlü bir temel sunduğu söylenebilir. Fakat, müfredatın daha kapsayıcı ve güncel olabilmesi adına kimi temalarda derinlik oluşturma ve yenileme gerekliliği kendini göstermektedir. Daha fazla proje tabanlı öğrenme, dijital araçların etkin kullanımı, iklim değişikliği gibi güncel konuların işlenmesi ve aile yapısına dair çeşitliliğin müfredatta daha geniş yer bulması, bu müfredatın etkisini daha fazla artırabilecektir. Bu öneriler doğrultusunda, öğrencilere hem bireysel hem de toplumsal sorumluluklarını daha geniş bir çerçevede kavramalarını sağlamak için zemin oluşturulmuş olacak ve onlara geleceğin bilinçli bireyleri olarak yetişecekleri bir eğitim deneyimi sunulmuş olacaktır.

KAYNAKÇA

Akbay, H. A. (2024). Sosyal Eğitimin Teorik Temelleri ve Uygulamaları: Bireylerin ve Toplumların Gelişiminde Kritik Bir Araç. *Milli Kültür Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 87-104.

Akinoğlu, O., & Sarı, A. (2009). İlköğretim Programlarında Çevre Eğitimi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*(30), 5-29.

Aktepe, V., & Yalçınkaya, E. (2016). Okul Ortamında Değerler Eğitiminin Öğrenci Görüşlerine Göre Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 113-131.

Avcı, E. K., & Kayabaşı, Z. E. (2018). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programlarının Amaçlarındaki Değerlerin İçerik Analizi (1936-2018). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(35), 27-56.

Karakaya, A., & Fidan, N. K. (2023). Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi Dersinde Sürdürülebilir Çevre Bilinci Kazandırmaya Yönelik Görüşleri. *Uluslararası Bilim Ve Eğitim Dergisi*, 6(2), 38-62.

- MEB. (2024, 09 09). <https://tymm.meb.gov.tr/>. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı: <https://tymm.meb.gov.tr/> adresinden alındı
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2024). Hayat Bilgisi 1. Sınıf. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.